

XIBALO XA MUKHANDZIYI WA LE MOYENI

Xana i yini?

Hi 2000 Holobye wa Timali u tivisile leswaku Xibalo xa Mukhandziyi wa le Moyeni (APT) xi ta tirhisiwa eka vakhandziyi lava faneleke ku hakerisiwa eka xihahampfhuka lexi faneleke ku hakerisiwa ku suka eka rivala ra swihahampfhuka eRhiphabuliki ku ya endzhawini yin'wana ehandle ka Rhiphabuliki. Leswi swi tlhela swi tirha eka tikhamphani leti vumbiweke hi vavekisi kumbe vakhomamikavelo. Ku kuma vuxokoxoko byo tala langutisa eka Xiyenge xa 47(B) xa Nawu wa Vulawuri bya Mindzilekani na Xibalo xa Swikumiwa swa laha Kaya (Ekisayizi) Nomboro 91 wa 1964.

Xana i xa va mani?

Xibalo a xi tirhi eka marendzo ya xihahampfhuka ya laha kaya. Xi tirha ntsena eka vakhandziyi lava faneleke ku hakerisiwa lava fambaka hi rendzo ra xihahampfhuka ra misava hinkwayo. Vafambisi (Vuhahisi), Tiejente leti tsarisiweke (lava tirhaka hi ku yimela mufambisi) kumbe tikhamphani leti vumbiweke hi vavekisi kumbe vakhomamikavelo va ta va na vutihlamuleri byo hakela APT eka SARS nhweti na nhweti endzhaku ka nhlanganiso wa timali wa mitiviso ya vakhandziyi. Vuhahisi lebyi nga fambiseku vakhandziyi (nhundzu) byi ta fanela ku titsarisela hi swikongomelo swa APT kambe byi nge vi na vutihlamuleri byo hakela tihakelo ta APT.

Ku tsarisiwa njhani?

Vafambisi (Vuhahisi), tiejente leti thoriweke hi mfanelo na khamphani leyi vumbiweke hi vavekisi na vakhomamikavelo va fanele va tsarisela xibalo lexi leswi nga endliwaka ntsena eka Hofisi ya Rhavi ra Vulawuri bya Mindzilekano na Ekisayizi eRivaleni ra Swihahampfhuka ra Misava Hinkwayo ra OR Tambo (ORTIA).

Mufambisi wun'wana na wun'wana kumbe khamphani leyi vumbiweke hi vavekisi kumbe vakhomamikavelo u fanele a tata [APT102](#) naswona loko mufambisi a laveka leswaku a thola ejente [APT101](#) yi fanele yi tatiwa naswona tidokhumente leti landzelaka ti fanele ti khomanisiwa:

- Khopi ya tidokhumente ta ntsariso wa khamphani (leti humesiweke hi Mutsarisi wa Tikhamphani na Tikhoporexini to Pfaleka);
- Khopi ya Setifikheti yo Tirha (leyi humesiweke hi Vulawuri bya Vuhahisi bya Afrika-Dzonga);
- Vumbhoni bya vuxokoxoko bya le bangi (papila ro huma ebangi leri tiyisisaka vuxokoxoko kumbe cheke khanseriweke); na
- Tidokhumete tin'wana na tin'wana/vuxokoxoko tanihilaha byi nga ta laveka ha kona hi Khomixinara.

Loko leswi nga laha henhla swi kumiwile, swi ta ngenisiwa eka sisiteme ya APT naswona khodi ya APT yi ta nyiketiwa eka mufambisi loyi a endleke xikombelo xa ntsariso.

Xana xi hakeriwa rini naswona njhani?

Mufambisi (Vuhahisi), tiejente leti thoriweke hi mfanelo na khamphani leyi vumbiweke hi vavekisi kumbe vakhomamikavelo va fanele va hakela SARS, eka 21 wa masiku endzhaku ka mahelo ya nhweti enkarhini lowu ntsengo wu nga hlengeletywa. Laha siku ra vu 21 ri nga ri ki "Business day" hakelo yaleyo yi fanele yi endliwa hi kumbe ku nga si fika "Business day" ro hetelela ku nga si fika ti 21 ku papalata hakelo leyi hlweleke leyi nga vangaka ntswalo na mixupulo leyi nga va ka kona.

Loko u nga titsariselangi khale eka SARS eFiling eka swibalo swin'wana leswi lavekaka eka Mufambisi, ejente leyi thoriweke hi mfanelo kumbe khamphani leyi vumbiweke hi vavekisi kumbe vakhomamikavelo yi nga titsarisela no tirhisa vukorhokeri bya SARS eFiling loko va endla hakelo. Maendlelo yan'wana ya tihakelo yo fana no banga eka inthanete kumbe hakelo erhavini ra bangi leyi pasisiweke ya nga tirhisiwa eka swiyimo swo hlawuleka.

Swivutiso hi ku angarhela swa APT swi nga rhumeriwa eka airtax@sars.gov.za kumbe eka Fili James eORTIA eka 011-571 5011 kumbe eka fjames@sars.gov.za.